

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.412/2009/4. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Budai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Budai Géza ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek, - az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Jogi Képviselési Osztály (ügyintéző: ... jogtanácsos 1055 Budapest, Kossuth tér 4.) által képviselt **MAGYAR ÁLLAM** alperes ellen kártalanítás iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2009. május 20. napján kelt 9.P.20.133/2007/51. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 53. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, a megfellebbezett rendelkezését **megváltoztatja**, az alperes marasztalását 1.000.000,-(Egymillió) Ft-ra és ezen összeg után az elsőfokú ítéletben megállapított időponttól járó és mértékű kamatára **leszállítja**, és egyben a felperes vagyoni kár megtérítése iránti keresetét **elutasítja**.

A felperes által fizetendő elsőfokú illeték összegét 479.400,-(Négyszázhetvenkilencezer-négyszáz) Ft-ra felemeli és az ezt meghaladó 60.000,-(Hatvanezer) Ft le nem rótt elsőfokú illetéket az állam viseli.

A felperes által a Békés Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala felhívására az államnak térítendő előlegezett költséget 42.850,-(Negyvenkettőezer-nyolcszázötven) Ft-ra felemeli és az ezt meghaladó 5.350,-(Ötezer-háromszázötven) Ft költség az állam terhén marad.

Mellőzi az alperes elsőfokú eljárási költség viselésére kötelezését.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30.000,-(Harmincezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest az állam javára külön felhívásra 90.000,-(Kilencvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A felperes magyar állampolgár, édesanyja a szerbiai **település-1-en** él. 2005. évben a felperes nem állt munkaviszonyban, az egyébként részben tulajdonát képező **település-1-beli** házingatlanban dísz- és kisállattenyésztéssel foglalkozott, ahová 2 naponként elutazott. Az állatok gondozásában irányítása mellett az édesanyja segítette. 2006. évben a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Szervek Gazdaságvédelmi Osztálya nyomozást folytatott **személy-1** gyanúsítottal szemben, aki különböző autókölcsönzéssel foglalkozó cégektől bérbe vette többek között ... forgalmi rendszámú Opel Astra 1,6 típusú, valamint a ... forgalmi rendszámú Suzuki Swist Sedam típusú személygépkocsit. A járműveket a bérleti idő leteltét követően nem vitte vissza, azokkal 2003. októberében a felperes Szerbia, illetve Horvátország irányában kilépett az országból. Ezért a felperessel szemben is büntető eljárást indítottak, kétrendbeli csalás büntette és egyéb bűncselekménnyel gyanúsították. 2005. december 15. napján őrizetbe vették, majd elrendelték az előzetes letartóztatását. A fogvatartásból 2006. május 15. napján szabadult. A Gyulai Városi Ügyészség B.2162/2005-41. számú határozatával a felperessel szemben indított nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés c) pontja alapján megszüntette, mivel az eljárás adataiból nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt elkövette. Az előzetes letartóztatás ideje alatt a felperes a Békés Megyei Büntetésvégrehajtási Intézetben tartózkodott. A fogvatartása következtében korábbi pánikbetegsége kiújult, gerincsérve miatt kézfejében gyengeséget észlelt, ezért 2006. február 2. napjától gyógykezelésre szorult. 2006. február 27. napjától már csak altatót igényelt, de a stresszhelyzet miatt időnként mellkasi fájdalmakra panaszkodott és erős izzadási tünetei továbbra is fennálltak.

A felperes a gyanúsítottkénti meghallgatása során magát munkanélkülinek jelölte meg, és akként nyilatkozott, hogy vagyontalan, felügyelet nélkül maradó vagyontárgya nincs. A **település-1-beli** ingatlanban 2005. évben több pár Sziklapapagájt, Arapapagájt, Nagy Sándor féle papagájt, Kiss Sándor féle papagájt, Nimfa papagájt, Gyémánt gerléket, különféle színű Rozella papagájokat, Rózsa kakadut, valamint ezek szaporulatait tartotta és görög teknősöket nevelt. Fogvatartásának időtartama alatt az édesanyja próbálta az állatokat ellátni, de az állomány részben elhullott.

A felperes módosított, leszállított keresetében kártalanítás jogcímén 1.000.000,-Ft nem vagyoni kár és 2.000.000,-Ft vagyoni kár, valamint a részösszegek után 2007. július 13. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes 600.000,-Ft nem vagyoni kár erejéig a felperes keresetét elismerte, egyebekben az igényt elutasítani kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 2.500.000,-Ft és késedelmi kamata megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú eljárási költség viseléséről a pervesztesség-pernyertesség arányában rendelkezett.

Indokolásában kifejtette, a felperes személyi szabadsága 5 hónapon keresztül volt korlátozva, és a szabadságelvonással rendszerint együtt járó hátrányokat meghaladó testi és pszichés sérelmeket igazolt. Értékelte a kényszerintézkedés időtartamát és a bekövetkezett nem vagyoni hátrány ellentételezésére 1.000.000,-Ft kárpótlást talált arányosnak. A vagyoni kárigényre, a kisállatok elhullására, illetve az állomány összetételére és értékére az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást folytatott le, és annak során feltárt adatokat mérlegelve arra következtetett, hogy az állomány pusztulása a szakszerűtlen gondozásra vezethető vissza. Rámutatott arra, hogy a tanúktól nem várható el annak pontos ismerete, hogy ténylegesen milyen fajtájú és hány db kisállat pusztult el, vagyis a kár összegszerűsége a bizonyítási eljárás alapján nem volt tisztázható. Egyértelműnek találta azonban, hogy a felperes személyi szabadságának korlátozása indította el azt az okfolyamatot, amely a károsodáshoz vezetett. Megállapította, hogy a felperes közrehatott a gondozás elégtelenségéből eredő kár bekövetkeztében, ugyanakkor általános kártérítésként a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján 1.500.000,-Ft vagyoni kár megtérítésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását és a vagyoni kárigény teljes elutasítását, míg másodlagosan a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására figyelemmel a vagyoni kártalanítás 750.000,-Ft-ra történő leszállítását kérte. Jogi érvelése szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy hány db és milyen mértékű kisállata pusztult el a fogvatartásának okszerű következményeként. Életszerűtlennek találta, hogy a felperes aki állítása szerint 1991. év óta foglalkozik állattartással és kereskedelemmel, semmilyen okirattal (engedély, számla, orvosi iratok) nem rendelkezett az állatokra vonatkozóan, függetlenül attól, hogy ezt a tevékenységet Szerbiában fejtette ki. Véleménye szerint nem támasztják alá a felperes kereseti tényállításait a büntető eljárás során tett nyilatkozatai sem, mert többször előadta, hogy vagyontalan és felügyelet nélkül maradó vagyontárgya nincs. A felperes édesanyja és más tanúk vallomásából arra lehet következtetni, hogy az elhullást a rossz gondozás eredményezte, az állatorvos technikus ezzel szemben azt adta elő, hogy a madarak vírusos bélbetegségben szenvedtek, és a megfelelő antibiotikumok, vitaminok szedését követően meggyógyultak. Ezen vallomásokból nem lehet teljes bizonyossággal arra következtetni, hogy az előzetes letartóztatás hiányában az állatok elhullása nem következett volna be, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a módosított keresetben megjelölt teljes összegű vagyoni kár megfizetésére kötelezte. Az általános kártérítés alkalmazhatóságának feltétele nem áll fenn, nem vélelmezhető, hogy nincs olyan bizonyítási eszköz, amely alkalmas lehetne a tényleges kárérték meghatározására. Másodlagosan a módosított kereseti kérelemben megjelölt vagyoni kár felére kérte leszállítani a marasztalás összegét a felperesi közrehatásra figyelemmel.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy jelentős állatállománnyal rendelkezett, amelyet korábban maga gondozott, de a személyes szabadságának korlátozása miatt az állomány nagy része elhullott. A vírusos bélbetegség megjelenése és a gondozási hiba nem zárják ki egymást. A tanúvallomások közül hivatkozott **személy-2** szakértő tanú által előadottakra és arra, hogy Szerbiában nem volt engedélyköteles a kisállattenyésztés, és ezért nem várható el tőle az okirati bizonyítás. Hivatkozott arra is, hogy a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, a felek előadásait szabadon használhatja fel, illetve felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas.

A fellebbezés **megalapozott.**

A felperesnek a büntető eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 580. § (1) bekezdés b) pontján (a továbbiakban: Be.) alapul a kártalanítási igénye, és a fogvatartás miatt elszenvedett pszichikai és fizikai hátrányokra figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés jogalapját és összecszerúságát az alperes nem vitatta. Etekintetben, fellebbezés hiányában az elsőfokú bíróság ítélete jogerőre emelkedett. A felperes az alperes kártalanítási kötelezettsége alapján azonban olyan vagyoni kára megtérítését is igényelheti, amely az előzetes letartóztatásával, a szabadságelvonással okozati összefüggésben merült fel. A kártalanítás módjára és mértékére a szerződésen kívül okozott károkra vonatkozó szabályok alkalmazandók.

Az alperes fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a felperesnek kellett a nem vagyoni kára körében bizonyítania azt a vagyoni hátrányt, amelyet a személyes szabadságtól megfosztása okozott (Pp. 164. § (1) bekezdés). Ezen bizonyítási kötelezettségének a felperes annyiban eleget tett, hogy bizonyítást nyert az állatállomány részbeni pusztulása a fogvatartása ideje alatt. A tanúk vallomásából arra is lehet következtetni, hogy az állatpusztulás alapvetően, ahogy az elsőfokú bíróság is megállapította a szakszerűtlen gondozás, avagy vírusos bélfertőzés következménye. Ezek a károk azonban bizonyítottaságuk esetében sem állnak szerves ok-okozati kapcsolatban a felperes fogvatartásával, és nem csak az oksági kapcsolat minősége, hanem az ok-okozat időbeli távolsága is kizárja az adekvát kapcsolatot. A **település-1-beli** ingatlanban maradt állományt a felperes édesanyja próbálta ellátni, aki a betegsége és a hozzáértésének hiánya miatt erre nem volt alkalmas. A felperes házastársa alkalmanként tudott csak segíteni, de az állatok gondozásához ő sem értett. A felperes édesanyja nem kért időben segítséget sem az állatok pusztulását látva. Összegezve tehát: a felperes kára bekövetkezhetett azért, mert hozzátartozói nem értettek az állatok tartásához, avagy a vírusos fertőzés következményeként, amely okok egyértelműségük esetén sem állnak oksági kapcsolatban a felperes előzetes letartóztatásával. Ennek folytán az okozati összefüggés hiányára figyelemmel az alperes vagyoni kártérítési felelőssége nem állhat fenn.

Amennyiben a másodfokú bíróság osztaná az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az okfolyamat elindítására figyelemmel terhelhetné felelősség az alperest, az esetben az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy nem terheli kártalanítási kötelezettség a kárnak azon része után, amely a felperes kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettségének felróható elmulasztásából ered (Ptk. 340. § (1) bekezdés). A felperes az előzetes letartóztatásakor, majd utána többször is nyilatkozott úgy, hogy gondozásra szoruló vagyona nincs, és az elsőfokú eljárásban előadta azt is, hogy az állatok gondozásához szakértelemmel bíró segítő igénybevétele "senkinek nem jutott eszébe" (8. sorszámú jegyzőkönyv). Tudnia kellett azonban, hogy egyedül élő beteg édesanyja és a felesége nem képesek ellátni a szakértői gondoskodást igénylő kisállatokat. Ezért erről tájékoztatni kellett volna a rendőrhatalóságot, illetve a szükséges intézkedéseket meg kellett volna tennie a kár megelőzése érdekében, vagyis nem úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben tőle elvárható volt. Mindezekre figyelemmel ilyen álláspont esetén sem terhelhetné kártérítési felelősség az alperest, hiszen ez esetben azt kellene megállapítani, hogy a felperes kára a saját kármegelőzési kötelezettsége elmulasztásának következménye.

Az előző okfejtésekre figyelemmel a kár összegezésének vizsgálata szükségtelen.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltak kapcsán a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából. Ez a tevékenység a bírósági értékelés, avagy bírói mérlegelés. A bizonyítás körében végzett mérlegelés valóban a bíróság bizonyítási tevékenységének szerves része, azonban e következtetési műveletnek okszerűnek kell lennie az egyes bizonyítékok bizonyító erejének és a bizonyítás egészének, valamint egyéb körülmények figyelembevételével történhet, amely nem lehet általánosságban mozgó sejtések eredménye, a szabad mérlegelés tehát csak addig terjedhet, amíg a helyes gondolkodás követelményei azt lehetővé teszik. Ilyen mérlegelés eredményeként az elsőfokú bíróság - mint ahogy a fentiekből is kitűnik - helyesen állapította meg a felperes fogva tartásának ideje alatti állománypusztulást és annak okát, de az ebből levont következtetései az okozati összefüggés hiányára tekintettel nem helytállóak.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét nem fellebbezett részét nem érintve, a megfellebbezett rendelkezését megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, és az alperes marasztalását 1.000.000,-Ft-ra és kamatára leszállította, míg ezt meghaladóan a felperes vagyoni kár megtérítése iránt előterjesztett keresetét elutasította.

A megváltoztatáshoz képest a felperes kereseti követelése alapján 89 % mértékben pervesztés lett. A részleges pernyertesség-pervesztesség arányában módosítani

kellett a le nem rótt eljárásai illeték fizetéséről történt, valamint az állam által előlegezett költség megtérítésére vonatkozó rendelkezést a Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdése, a 62. § (1) bekezdés e) pontja és a 64. §-ára is figyelemmel, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése, 14. §-a és 15. § (1) és (3) bekezdése alapján. Mellőzte a másodfokú bíróság az alperes elsőfokú eljárási költség viselésére kötelezését, ugyanakkor javára a perkötség megállapítására nem került sor, mert az elsőfokú eljárásban ilyen költség nem merült fel.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ennek perjogi következményeként a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a másodfokú eljárásban fellépett jogtanácsos munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), (5) és (6) bekezdésében foglalt mértékben. A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

S z e g e d, 2009. november hó 30. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró